

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 2. februar 2022 blev i sag nr. 96753:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 19/4 2021 til nævnet samt i vedlagte bilag har klagerens advokat bl.a. anført:

"Sagen drejer sig om, hvorvidt [Klageren] er berettiget til at få udbetalt sygedagpenge og udbetaling ved tab af erhvervsevne. Danica Pension har alene villet betale en del af sygedagpengene, men har stoppet udbetalingen. Danica Pension har ikke villet betale tab af erhvervsevne.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Udbetaling af sygedagpenge samt tab af erhvervsevne.

...

Sagens retlige tema:

Sagen drejer sig om, hvorvidt [Klageren] er berettiget til at få udbetalt sygedagpenge i forbindelse med sygemeldingen og udbetaling ved tab af erhvervsevne.

Danica Pension har alene villet betale en del af sygedagpengene, men har stoppet udbetalingen. Danica Pension har ikke villet betale tab af erhvervsevne.

Sagens retlige grundlag:

Erstatningsansvarslovens § 5

'Har en personskade medført varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde, tilkommer der skadelidte erstatning for tab af erhvervsevne.

Stk. 2. Ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet tages hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og genoptræning eller lignende.

Stk. 3. Skadelidtes erhvervsevnetab beregnes i procent (erhvervsevnetabsprocenten). Der ydes ikke erstatning, såfremt erhvervsevnetabet er mindre end 15%.'

Sagens faktiske omstændigheder:

Min klients sygeforløb udspringer af et fald på en ... i forbindelse med en ..., hvorefter min klient pådrager sig en skade på sit håndled, i form af et brækket håndled. Herefter har min klient været sygemeldt og efterfølgende arbejdet på mindre end halv tid.

[Klageren] har siden tidspunktet for det brækkede håndled haft en del gener fra håndled og albue på trods af en optimeret genoptræningsplan, og ved en undersøgelse i håndambulatoriet i [...] den 13. december 2018 fandt man svært indskrænket ekstension/ fleksion i hånden samt indskrænket rotation, hvorefter [Klageren] blev opereret.

Synspunkter til støtte for udbetaling af sygedagpenge:

Jeg stiller mig først og fremmest yderst uforstående over, at Danica Pension midt i et sygedagpengeforløb stopper med at udbetale sygedagpenge.

Dernæst stillet jeg mig uforstående over for nægtelse af udbetalingen af tabt erhvervsevne.

Danica Pension forholder sig alene til en speciallægeerklæring af den 25. maj 2020, som anfører, at der er sammenhæng mellem min klients opfattelse af skånebehov og det reelle behov for skånebehov.

'Patienten vil have behov for varig aflastning fra håndbelastende arbejde, både hvad angår tyngden i arbejdet samt antallet af arbejdstimer. [...] Der er sammenhæng mellem forsikres opfattelse af skånebehov og det indtryk, jeg har efter den objektive undersøgelse i dag.'

Der er efter min opfattelse intet belæg for, at min klients erhvervsevne er nedsat til det halve alene ud fra speciallæges vurdering, som tillige intet nævner om erhvervsevnetabet.

Det følger modsætningsvist af et beslutningsreferat fra [fysioterapeut] af den 20. oktober 2020, at min klients maksimale arbejdssevne reelt ligger på 15 timer om ugen. Dette maksimum kan ikke skønnes forbedret, jf. udtalelse af Coach og jobkonsulent [...];

'Men vurderingen vil være, at [klageren] med mere følelseshåndtering og øget accept af situationen, vil kunne få mere glæde, overskud og livskvalitet i sin hverdag, men det skønnes ikke at kunne forandre eller forbedre arbejdssevnen.'

Det skal i den forbindelse bemærkes, at min klients tilstand anses for stationær.

Konklusion:

Det er efter de ovennævnte bemærkninger min opfattelse, at [Klageren] er berettiget til fortsat at få udbetalt sygedagpenge og tillige at få udbetalt et beløb svarende til den tabte erhvervsevne.

Jeg ønsker derfor at klage over Danica Pensions fastholdelse af afgørelsen fra den 12. juni 2020 og den 16. januar 2020."

Selskabets advokat har i brev af 25/6 2021 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"[Klageren]s påstand

Som Danica Pension forstår [Klageren]s klage angår den Danica Pensions afgørelse af 16. januar 2020, som senere blev fastholdt i afgørelse af 12. juni 2020 og afgørelse af 16. marts 2021.

Danica Pension forstår herefter [Klageren] påstand således, at der nedlægges påstand om, at Danica Pension skal anerkende, at [Klageren] er berettiget til udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse.

Det fremgår ikke af klageskriftet, hvilken periode påstanden angår, herunder fra hvilket tidspunkt [Klageren] mener, hun opfylder betingelserne for forsikringsdækning.

[Klageren] opfordres (A) til at redegøre for dette.

Af klageskrift af 15. april 2021 fremgår det også, at sagen angår, om [Klageren] er berettiget til udbetaling af sygedagpenge, og at Danica Pension alene har villet betale en del af sygedagpengene. Hertil bemærkes, at Danica Pension ikke har truffet afgørelse om [Klageren]s ret til sygedagpenge, der er et kommunalt anliggende.

Danica Pensions påstand

Danica Pension påstår frifindelse.

Uenigheden mellem parterne

Danica Pension har truffet afgørelse om, at [Klageren]s generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen eller derunder.

Twisten i sagen angår, om [Klageren] helbredsmæssigt opfylder betingelserne for udbetaling ved tab af erhvervsevne, herunder om den generelle erhvervsevne (det vil sige i ethvert erhverv) er nedsat med mindst halvdelen.

1. Forsikringsaftalen

[Klageren] blev pr. 1. april 2016 gennem sin ansættelse hos [...] omfattet af en pensionsordning med forsikringsdækninger hos Danica Pension. Forsikringspolice med betingelser af 1. april 2016 fremlægges som bilag A. Tillæg til forsikringsbetingelserne af 1. januar 2018 fremlægges som bilag B.

Police omfatter blandt andet dækning ved tab af erhvervsevne, herunder en ret til løbende udbetaling samt præmiefritagelse, hvis erhvervsevnen bliver nedsat til halvdelen eller derunder, jf. bilag A s. 7.

Af forsikringsbetingelserne (bilag A, s. 22) fremgår det under overskriften 'Før vi udbetaler dækning ved tab af erhvervsevne', at Danica Pension udbetaler dækningen ved tab af erhvervsevne, hvis forsikrede på grund af sygdom eller ulykkestilfælde har mistet sin erhvervsevne, og tabet af erhvervsevne er så stort i hele karenperioden, at det efter karenperiodens udløb giver ret til udbetaling.

Videre fremgår det under overskriften 'Vurdering af om tabet af erhvervsevne er længerevarende' (bilag A, s. 24):

'Når vi skønner, at den forsikredes tilstand er blevet tilstrækkelig stabil, vurderer vi, om tabet af erhvervsevnen fremover skal betragtes som længerevarende. Det er en forudsætning, at den forsikrede fortsat er sygemeldt. På baggrund af helbredsoplysninger, herunder eventuelt en erklæring fra en læge, som vi vælger, vurderer vi, om erhvervsevnen længerevarende er sat så meget ned, at der ifølge dækningsoversigten er ret til udbetaling.

Imidlertid vurderer vi altid den forsikredes fremtidige erhvervsevne, når hans/hendes midlertidige tab af erhvervsevne har varet halvandet år. Vi kan dog vælge at udskyde vurderingen i et begrænset tidsrum en eller flere gange. I så fald fortsætter udbetalingen efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne.

Selvom den forsikrede har fået tilkendt offentlig førtidspension eller har ret til et tilbud om fleksjob, kan han/hun ikke nødvendigvis få udbetalt dækningen ved tab af erhvervsevne. Det skyldes, at reglerne for at få førtidspension og fleksjob ikke er de samme som reglerne for, hvornår man har ret til udbetaling af dækningen.'

Videre følger det under overskriften 'Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne' (bilag A, s. 25):

'Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen fremover er længerevarende, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne.

Først skønner vi, hvor meget den forsikrede kan tjene. Vi tager hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse – og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikredes indtjeningsmulighed.

Derefter sammenligner vi den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet. Viser sammenligningen, at den forsikrede efter vores skøn højst kan tjene 1/3 fremover af en almindelig indtægt for personer på samme alder og med en tilsvarende uddannelse i den del af landet, er den forsikredes erhvervsevne sat ned med 2/3.

Når vi laver vores skøn over indtægten, vurderer vi ikke situationen på arbejdsmarkedet, og om den forsikrede vil blive i stand til at få et job med sin uddannelse.

Vi kan når som helst kræve, at den forsikrede dokumenterer, at betingelserne for udbetaling af dækningen er opfyldt. Retten til at få udbetalt efter reglerne om længerevarende tab af erhvervsevne falder væk, hvis vi vurderer, at de nævnte forudsætninger ikke længere er til stede, eller når dækningen ophører.'

Under overskriften 'Når den forsikrede er egnet til omskoling' fremgår:

'Når vi vurderer den forsikredes tab af erhvervsevne, inddrager vi et skøn af, om den forsikrede er egnet til omskoling, og om en omskoling forventes at betyde, at den forsikrede kan tjene så meget, at han/hun ikke har et længerevarende tab af erhvervsevne – ligesom det er beskrevet i forrige afsnit. Når vi vurderer den forsikredes tab af erhvervsevne, ta-

ger vi ikke hensyn til situationen på arbejdsmarkedet, og om den forsikrede vil være i stand til at få et job efter omskolingen, der svarer til hans/hendes uddannelse.

Hvis vi anser, at den forsikrede er egnet til omskoling, er der ikke ret til dækningen, da erhvervsevnen i så fald ikke er sat tilstrækkeligt ned. Undtagelsesvis kan vi efter et konkret skøn dog indgå skriftlig aftale med den forsikrede om, at han/hun får udbetalt en nedsat dækning under omskolingen. Den nedsatte udbetaling er betinget af, at den forsikrede opfylder vilkårene i aftalen.'

2. Sagsfremstilling

[Klageren] indgav den 30. august 2018 anmeldelse om tab af erhvervsevne til Danica Pension, der fremlægges som bilag C.

I anmeldelsen henvises der til en ulykke den 7. april 2018, hvor [Klageren] fik en skade på højre håndled i forbindelse med et ... arrangement, hvor hun forulykker på en

I anmeldelsen er anført, at [Klageren] havde første sygedag den 9. april 2018, at hun var fuldt uarbejdsdygtig i perioden 9. april 2018 til 16. april 2018 og delvist uarbejdsdygtig i perioden 16. april til dato [30. august 2018], hvor hun har arbejdet 10 timer om ugen.

Den 24. september 2018 tilkendte Danica Pension [Klageren] præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne med virkning fra den 9. juli 2018. Afgørelsen fremlægges som bilag D.

Af afgørelsen fremgår bl.a.:

'Vi har vurderet din midlertidige erhvervsevne ud fra dit erhverv som [...]. Hvis du fortsætter med at være sygemeldt, og der efter vores vurdering ikke skønnes at være udsigt til en væsentlig ændring i din erhvervsevne, vil vi vurdere din generelle erhvervsevne. Det vil sige, at vi vurderer din erhvervsevne i ethvert erhverv og ikke kun i forhold til dit erhverv som [...].

Vores vurdering kan derfor ændre sig, selvom der ikke er sket nogen forandring i din helbredstilstand. Hvornår denne ændring sker, vil bero på en individuel vurdering. Hvis vi ikke har vurderet din generelle erhvervsevne på et tidligere tidspunkt, vil vi foretage denne vurdering senest 18 måneder fra karensperiodens udløb. I særlige tilfælde, vil vi dog kunne udskyde den ændrede vurdering udover de 18 måneder.'

Afgørelsen var således en afgørelse om midlertidig tilkendelse af erhvervsevnetabserstatning ud fra en vurdering af erhvervsevnen i eget erhverv.

I juni 2019 modtog Danica Pension yderligere oplysninger til sagen, herunder journal fra [...] sygehus, der fremlægges som bilag E, statusnotat af 21. juni 2019 fra [rådgivningsvirksomhed], der fremlægges som bilag F og journal fra Jobcenter [...], der fremlægges som bilag G.

Den 3. september 2019 skrev Danica Pension til [Klageren] (brevet fremlægges som bilag H). I brevet anførtes bl.a.:

'Da du fortsat er sygemeldt, skal vi snart til at vurdere din generelle erhvervsevne. Det vil sige, at vi skal vurdere din erhvervsevne i ethvert erhverv og ikke kun i forhold til dit erhverv som [...].'

Danica Pension bad [Klageren] om at sende dem afslutningsnotat fra ergoterapeut og om at oplyse, hvor mange timer hun arbejdede og hvilken plan, der var lagt for optrapning af timetal.

Danica Pension modtog yderligere materiale af 5. oktober 2019 fra [Klageren], der fremlægges som bilag I og modtog desuden en afsluttende status fra [rådgivningsvirksomhed] af 11. oktober 2019, der fremlægges som bilag J.

Af konklusionen for den afsluttende status fremgik det:

'Det virker ikke realistisk på nuværende tidspunkt, at [klageren] vil kunne varetage samme arbejdsfunktion, som hun gjorde før ulykken. Det vurderes realistisk, at [klageren] vil kunne arbejde 25-30 timer om ugen indenfor de næste 6 måneder. På lang sigt er det svært på nuværende tidspunkt at vurdere, om [klageren] vil være i stand til at komme op på 37 timer. Det virker dog mest sandsynligt, at [klageren] vil ende på maksimalt 30 timer om ugen.'

Den 16. januar 2020 traf Danica Pension afgørelse om at stoppe udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse, der fremlægges som bilag K.

Af afgørelsen fremgår bl.a.:

'Vi har i en midlertidig periode vurderet din erhvervsevne som [...]. Din helbredstilstand er nu tilstrækkelig stabil til, at vi kan vurdere, om dit erhvervsevnetab er længerevarende. Det vil sige, om du efter vores vurdering har mulighed for at vende tilbage til arbejdsmarkedet i et bredere perspektiv. For dig betyder det, at vurderingen ikke længere er begrænset til, om du kan arbejde som [...], men i stedet er en generel vurdering af din erhvervsevne i alle erhverv.

Når vi vurderer din generelle erhvervsevne, tager vi udgangspunkt i en normal arbejdsuge på 37 timer.

På baggrund af de informationer, som vi har nu, har vores lægekonsulent vurderet, at din generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen eller mindre.

Lægekonsulenten lægger blandt andet vægt på, at der er fin bevægelighed i dine fingre - du er i stand til at knytte dine fingre ned i håndfladen.

Din arm i almindelighed fungerer fint, og der er ingen muskelsvind i din underarm.

Det fremgår ligeledes af status fra [rådgivningsvirksomhed], at du er i stand til at arbejde mere end halv tid, og at du gradvis vil kunne øge dine timer.

Vi anerkender dine gener i dit håndled i form af smerter, og at der er et skånebehov i håndbelastende erhverv, men da du er i stand til at arbejde mere end halv tid, opfylder du ikke betingelserne for udbetaling.

Ligeledes vurderer vores lægekonsulent, at din erhvervsevne i alle erhverv ikke er nedsat til halv eller mindre.'

Danica Pension stoppede således med virkning fra den 1. februar 2020 udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse, idet [Klageren]s generelle erhvervsevne ikke var varigt nedsat til halvdelen eller derunder.

Den 21. januar 2020 sendte [rådgivningsvirksomhed] en opdateret status for [Klageren], der fremlægges som bilag L, hvoraf det fremgik:

'Som symptombilledet har været gennem de sidste 2 måneder, virker det ikke realistisk at [klageren] vil opnå et normalt funktionsniveau i højre håndled, underarm og albue. Det virker derfor heller ikke realistisk, at [klageren] vil kunne varetage samme funktion, som før skaden skete. Det er på nuværende tidspunkt svært at vurdere, hvor stort et omfang [klageren] vil kunne stå til rådighed for arbejdsmarkedet i. Dette bør vurderes over en længere periode, så der findes et passende niveau, der ikke forværrer [klagerens] nuværende symptombillede.'

Den 22. januar 2020 klagede [Klageren]s advokat til Danica Pension over afgørelse af 16. januar 2020 (fremlægges som bilag M). I klagen henvises der bl.a. til, at [Klageren] alene kunne arbejde 15-18 timer ugentligt.

Den 20. februar 2020 modtog Danica Pension fra [Klageren]s advokat en korrigeret sundhedsjournal, der fremlægges som bilag N. Heri anførte [Klageren]s læge den 10. februar 2020 følgende:

[redacted] har kontaktet mig og bedt om, at der sendes en rettelse til status attest afsendt 4. januar 2020.
I attesten er oplyst at hun kan arbejde 20 timer om ugen.
Det er ikke korrekt.
Den rette arbejdstid for [redacted] er 15-18 timer ugen.
Misforståelsen er opstået, fordi [redacted] har indregnet hendes ugentlige træning i hendes arbejdstid.

Den 14. april 2020 meddelte Danica Pension [Klageren], at Danica Pensions lægekonsulent ønskede hende undersøgt af en speciallæge i ortopædkirurgi.

Den 25. maj 2020 modtog Danica Pension speciallægeerklæring udarbejdet af specialist i ortopædisk kirurgi [...], der fremlægges som bilag O.

Den 12. juni 2020 traf Danica Pension afgørelse i sagen på ny. Afgørelsen fremlægges som bilag P.

Danica Pension fastholdt den tidligere vurdering.

Af afgørelsen fremgår det bl.a.:

'Vi har indhentet en speciallægeerklæring på baggrund af din henvendelse. De lægelige oplysninger har været forelagt for vores lægekonsulent, der har vurderet, at [Klageren]s generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen eller mindre.

Det fremgår af speciallægeerklæringen, at [Klageren] beskrev konstante smerter, der forværredes ved let belastning og forstyrrede hendes søvn. Hun beskrev kuldeintolerance, periodevis lette føleforstyrrelser i hånden og alle fingre samt hurtigere fysisk og psykisk udtrætning. Hun anvendte ikke smertelindrende medicin.

Den objektive undersøgelse viste nedsat hængselbevægelighed og kraft i højre håndled samt mindre muskelsvind i underarmen og hånden. Bevægelsen i armen var derudover normal. Håndleddet var akselret, hånd- og fingerknytningen var normal, der var normal følelse svarende til hånden og fingrenes nerver, og der var ikke tegn på kronisk smertesyndrom.

Det er vores opfattelse, at [Klageren] har skånebehov for håndbelastende arbejde og har behov for nedsat arbejdstid.

Det er imidlertid også vores opfattelse, at [Klageren]s gener ikke burde forhindre hende i at varetage et arbejde på mindst halv tid på det brede arbejdsmarked, hvis arbejdet ikke er fysisk krævende, og der i tilstrækkelig grad bliver taget hensyn til hendes skånebehov for håndbelastende arbejde, herunder skånehensyn for meget tastearbejde. Det forhold, at hun nu arbejder 15-18 timer om ugen i sin tidligere stilling, kan ikke føre til et andet resultat.

[Klageren]s generelle erhvervsevne er derfor ikke nedsat med mindst halvdelen, og vi fastholder derfor vores tidligere afgørelse.'

Den 29. juli modtog Danica Pension en opdateret status fra [rådgivningsvirksomhed], der fremlægges som bilag Q.

Den 11. november 2020 anmodede [Klageren]s advokat om, at udbetalingen blev genoptaget med henvisning til, at [Klageren] stadig var midlertidigt syg og ikke kunne arbejde mere end 15 timer om ugen.

Anmodningen var vedhæftet beslutningsreferat af 22. oktober 2020 fra [fysioterapeut] (fremlægges som bilag R).

Den 16. marts 2021 traf Danica Pension afgørelse om, at den tidligere afgørelse fastholdtes. Afgørelse af 16. marts 2021 fremlægges som bilag S.

Danica Pension anførte bl.a.:

'Jeg må meddele, at vi fastholder vores afgørelse i brev fra den 12. juni 2020. Vores vurdering af tab af erhvervsevne og bevilling af sygedagpenge sker ud fra forskellige regler/betingelser. Danica Pension er således ikke bundet af Jobcentrets bevilling af sygedagpenge.

Ifølge forsikringsbetingelserne, så udbetales der efter regler om midlertidigt tab af erhvervsevne i op til halvandet år. Da [Klageren] har været sygemeldt siden april 2018, vurderede vi efter to års sygemelding, at hendes tilstand var blevet tilstrækkelig stabil til, at vi kunne vurdere i hvilket omfang tabet af erhvervsevnen var varigt.

Der er indsendt beslutningsreferat fra [fysioterapeut] med oplysninger om, at [Klageren] fortsat har gener efter håndledsbruddet. Der er ikke i dette beskrevet oplysninger, som giver os anledning til at ændre vores vurdering som nævnt i vores brev fra den 12. juni 2020. Det er fortsat vores vurdering, at hun ud fra den objektive undersøgelse har skåne-

behov for håndbelastende arbejde og behov for nedsat arbejdstid, men at generne ikke bør udelukke beskæftigelse på mere end halv tid på det brede arbejdsmarked. I den psykologfaglige status beskrives det, at ved screening i august 2020 havde hun symptomer lignende moderat stress og mild depression. Ved screening i oktober 2020 beskrives hun som psykisk normal. Den beskrevne træthed kan efter vores vurdering ikke tillægges vægt, idet der ikke ses at være en helbredsmæssig forklaring på denne samt at det også er oplyst, at hun har oplevet besvær med træthed det meste af hendes liv. Vi ser således ikke tegn på alvorlig psykisk sygdom, som bør udelukke beskæftigelse på mere end halv tid på det brede arbejdsmarked.'

[Klageren]s advokat indgav herefter den 15. april 2021 klage til Ankenævnet for Forsikring.

3. Anbringender

Danica Pension gør gældende, at [Klageren] ikke har dokumenteret, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder.

Danica Pension var derfor berettiget til at stoppe udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmie-fritagelse den 1. februar 2020.

Det følger af forsikringsbetingelserne, at der er forskel på den vurdering, der foretages, mens det endnu er uafklaret, om forsikringstagerens tilstand er vedvarende, og den vurdering, der foretages senere, når det skal vurderes, om tabet af erhvervsevne er længerevarende.

Ved vurdering af den generelle erhvervsevne skal der i henhold til forsikringsbetingelserne foretages en vurdering af [Klageren]s erhvervsevne i ethvert erhverv og ikke kun i forhold til hendes daværende erhverv som [...].

Der foreligger ikke dokumentation for, at [Klageren]s generelle erhvervsevne har været nedsat til halvdelen eller derunder efter den 1. februar 2020.

Danica Pension har vurderet sagen i flere ombæringer, herunder på baggrund af et omfattende kommunalt og lægeligt materiale. Sagen har også været forelagt selskabets lægekonsulent i flere omgange.

[Klageren]s gener burde ikke forhindre hende i at varetage et arbejde på mindst halv tid på det brede arbejdsmarked, hvis arbejdet ikke er fysisk krævende, og der i tilstrækkelig grad bliver taget hensyn til hendes skånebehov for håndbelastende arbejde, herunder skånehensyn for meget tæstearbejde.

Det forhold, at [Klageren] nu arbejder 15-18 timer om ugen i sin tidligere stilling, kan ikke føre til et andet resultat.

[Klageren] har oplevet besvær med træthed det meste af sit liv. [Klageren] har ikke tegn på psykisk sygdom, som bør udelukke beskæftigelse på mere end halv tid på det brede arbejdsmarked.

Det er [Klageren], som skal dokumentere, at hendes generelle erhvervsevne var nedsat i dækningsberettiget grad.

Ud over de bilag, som Danica Pension i sine afgørelser har henvist til, ønsker Danica Pension at fremhæve:

Statusattest, udarbejdet af overlæge [...] den 19. september 2018, hvor det fremgår (bilag G s. 117):

'På den lange bane forventes ikke, at der vil være varige skånehensyn, men som sagt vil man først kunne lave en endelig opgørelse 1 år efter skaden. Forventer derfor, at patient vil være i stand til at kunne genoptage sit arbejde som [...] på fuld tid, men i de næste 3 måneder er det ikke realistisk med fuld tid, og de antal timer som patient har aktuelt (10 timer ugentligt) må forventes at være tilstrækkeligt også set i lyset af, at hun har et ret intensivt genoptræningsprogram, som har til formål at bedre bevægeligheden og dermed også patients tilbagekomst til fuld arbejdsformåen.'

[Rådgivningsvirksomhed]s afsluttende status af 11. oktober 2019 (bilag J), hvoraf fremgår følgende:

'Det virker ikke realistisk på nuværende tidspunkt, at [klageren] vil kunne varetage samme arbejdsfunktion, som hun gjorde før ulykken. Det vurderes realistisk, at [klageren] vil kunne arbejde 25-30 timer om ugen indenfor de næste 6 måneder. På lang sigt er det svært på nuværende tidspunkt at vurdere, om [klageren] vil være i stand til at komme op på 37 timer. Det virker dog mest sandsynligt, at [klageren] vil ende på maksimalt 30 timer om ugen.'

Afsluttende status fra [...] fra den 22. oktober 2020 (bilag R), hvoraf fremgår følgende:

'Hun har oplevet træthed gennem store dele af livet, har fået reguleret b12-niveau og stofskifte, og egen læge kan nu ikke forklare fortsat træthed. Hun sover nogenlunde (men meget: 7-8 timer, 9-10 i weekenden) med et par korte opvågninger + en lur ved middags-tid (fra 30 min til 2 timer).'

Disse bilag underbygger også Danica Pensions vurdering i sagen.

Der er ikke objektive fund, som medfører, at [Klageren]s generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder.

Danica Pension anerkender, at [Klageren] har gener, men ikke i en sådan grad, at hun ikke kan varetage arbejde på mindre end halv tid, herunder med skånehensyn i forhold til gående og stående funktioner.

[Klageren] har ikke dokumenteret et helbredsmæssigt erhvervsevnetab på mindst halvdelen.

[Klageren]s henvisning til erstatningsansvarslovens § 5 er ikke relevant for bedømmelsen af [Klageren]s generelle erhvervsevne, da vurderingen i denne sag skal foretages ud fra den mellem parterne indgåede forsikringsaftale.

Der er væsensforskel på erhvervsevnetabsbegrebet efter erstatningsansvarsloven og i erhvervsevnetabsforsikringer."

Klagerens advokat har i brev af 27/9 2021 til nævnet bl.a. anført:

"For klagenævnet nedlægger jeg påstand om, at Danica Pension tilpligtes at anerkende, at [Klageren] i tiden fra den 1. februar 2020 og fortsat fremad er berettiget til udbetaling fra Danica Pension som følge af tab af erhvervsevne og endnu er berettiget til præmiefritagelse.

Primært gøres det til støtte for påstanden gældende, at [Klageren]s helbredstilstand pr. 1. februar 2020 ikke var stabil i en sådan grad, at der på daværende tidspunkt kunne foretages en generel vurdering af nedsættelse af hendes erhvervsevne. Hun var på daværende tidspunkt fortsat i behandlingsforløb, og den fortsatte behandling efter dette tidspunkt illustrerer overført, at der fortsat var tillid til, at hendes generelle helbredstilstand kunne bedres.

Det gøres således gældende, at [Klageren]s tilstand ikke var stabil pr. 1. februar 2020.

I anden række gøres det gældende, at det enten den 1. februar 2020 eller senere må konstateres, at [Klageren]s erhvervsevne er reduceret i alle erhverv til halvdelen eller mindre.

Det har ikke været muligt for hende i hendes beskæftigelse i sin oprindelige stilling, hvor hun fortsat er beskæftiget på deltid, at opnå en sådan bedring af sin helbredsmæssige situation siden ulykken indtraf, at hun har været i stand til at arbejde halv tid. Dette er dokumenteret med [...] vejledende erklæring som omtalt i sagens bilag. Der foreligger ingen oplysninger af lægelig eller anden karakter, der bestyrker det af Danica Pension indtagne standpunkt om, at [Klageren] vil være i stand til i et andet erhverv, end det hun rent faktisk beskæftiger sig med, at tage et arbejde på mindst halv tid på det brede arbejdsmarked. Det har ikke været muligt for [Klageren] at finde et sådant erhverv, og det er ikke ifølge det for undertegnede oplyst fremkommet en sådan angivelse fra Danica Pension om en stilling, hvori [Klageren] vil være i stand til at bestride mere end halv tid.

Det bestrides, at den i flere dokumenter for [Klageren] omtalte træthed skal tilskrives en i forvejen bestående tilstand. Tværtimod er der en formodning for, at den træthed, hun nu oplever, og som belaster hende og reducerer hendes muligheder for erhverv, hidrører fra den ulykke, hun har været udsat for den 7. april 2018.

Det gøres generelt til støtte for klagen gældende, at da der foreligger en anerkendt skade, og da der i forlængelse af skadens indtræden over en periode har været udbetalt ydelse til klager i overensstemmelse med forsikringsaftalen, hvor udbetalingspligten støttes, at det påhviler Danica Pension at føre det tilstrækkeligt sikre bevis for, at denne pligt ikke længere består.

Det bør i denne forbindelse pålægges Danica Pension at bevise, at en fortsat behandling af klager efter den 1. februar 2020 ikke ville kunne medføre en bedring af hendes situation, samt konkret at føre bevis for, at der ved vurderingen af [Klageren]s generelle erhvervsevne består beskæftigelse på det brede arbejdsmarked, som hun ville kunne varetage med mere end halv tid.

Det gøres i denne forbindelse gældende, at det ikke er tilstrækkeligt, at der blot af Danica Pension foretages en teoretisk betragtning af, at der bør eksistere sådanne stillinger, da det er klagers vurdering og erfaring, at det i realiteten ikke er tilfældet.

Det gøres generelt gældende, at den tvivl, der består i relation til hendes helbredsmæssige situation og til hendes stabilitet, skal komme klager til gode og ikke begrunde en betalingsafvisning fra Danica Pensions side."

Selskabets advokat har i brev af 14/10 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Klager i sagen er ifølge det oplyste [Klageren], hvorfor det anførte omkring repræsentation af arbejdsgiver, ikke har betydning for klagesagen.

Klager har nu oplyst, at der nedlægges påstand om, at Danica Pension skal anerkende, at klager er berettiget til udbetaling ved tab af erhvervsevne og præmiefritagelse for perioden 1. februar 2020 og frem.

Danica Pension fastholder påstanden om frifindelse.

I henhold til forsikringsbetingelserne (bilag A, side 24) overgår vurderingen til en vurdering af den fremtidige erhvervsevne, når Danica Pension skønner, at forsikredes tilstand er blevet tilstrækkelig stabil.

Videre fremgår på side 24:

'Imidlertid vurderer vi altid den forsikredes fremtidige erhvervsevne, når hans/hendes midlertidige tab af erhvervsevne har været halvandet år. Vi kan dog vælge at udskyde vurderingen i et begrænset tidsrum en eller flere gange. I så fald fortsætter udbetalingen efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne.'

På side 25 i betingelserne anføres det, at vurderingen – når Danica Pension vurderer, at forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne – overgår til at være en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne.

Klager fik tilkendt midlertidige ydelser fra den 9. juli 2018.

Klager fik i afgørelsen (bilag D) bl.a. oplyst følgende:

'Vi har vurderet din midlertidige erhvervsevne ud fra dit erhverv som [...]. Hvis du fortsætter med at være sygemeldt, og der efter vores vurdering ikke skønnes at være udsigt til en væsentlig ændring i din erhvervsevne, vil vi vurdere din generelle erhvervsevne. Det vil sige, at vi vurderer din erhvervsevne i ethvert erhverv og ikke kun i forhold til dit erhverv som [...].

Vores vurdering kan derfor ændre sig, selvom der ikke er sket nogen forandring i din helbredstilstand. Hvornår denne ændring sker, vil bero på en individuel vurdering. Hvis vi ikke har vurderet din generelle erhvervsevne på et tidligere tidspunkt, vil vi foretage denne vurdering senest 18 måneder fra karensperiodens udløb. I særlige tilfælde, vil vi dog kunne udskyde den ændrede vurdering udover de 18 måneder.'

Den 16. januar 2020 vurderede Danica Pension jf. afgørelsen i bilag K, at klagers helbredstilstand var tilstrækkelig stabil til, at de kunne vurdere, at erhvervsevnetabet var længerevarende.

Klager har ikke godtgjort, at der skulle være grundlag for at tilsidesætte dette skøn.

Det forhold, at klager fortsatte behandlinger efter februar 2020, kan ikke i sig selv begrunde en udskydelse af overgangen fra vurdering af den midlertidig erhvervsevne til den fremtidige erhvervsevne.

I den sammenhæng bemærkes også, at klager havde modtaget midlertidige ydelser i en periode på over halvandet år i januar 2020.

Klager har ikke dokumenteret, at hendes generelle erhvervsevne har været nedsat til halvdelen eller derunder siden den 1. februar 2020 eller senere.

Arbejdstiden i klagers oprindelige erhverv og stilling kan ikke sidestilles med Danica Pensions vurdering af den generelle erhvervsevne (i ethvert erhverv).

Det er klager, som skal dokumentere, at hendes generelle erhvervsevne var nedsat i dækningsberettiget grad.

Det er ikke Danica Pension, som skal godtgøre, at betingelserne ikke er opfyldt.

Omkring bevisbyrden kan der bl.a. henvises til Ankenævnet for Forsikrings kendelse af 20. juni 2018 i sag nr. 91454, hvor nævnet bl.a. udtalte:

'Nævnet bemærker indledningsvist, at det er den, der rejser et krav, der skal bevise, at kravet er omfattet af forsikringsdækningen. Det er derfor klageren, der skal bevise, at hans generelle erhvervsevne på grund af sygdom pr. 1/2 2017 er nedsat i en sådan grad, at han har ret til forsikringsdækning.'

Danica Pension skal heller ikke bevise, at fortsat behandling af klager efter den 1. februar 2020 ikke ville kunne medføre en bedring af hendes situation.

Klager har ikke dokumenteret, at hendes generelle erhvervsevne efter den 1. februar 2020 er nedsat med mindst halvdelen."

Til dette har klagerens advokat fremsendt brev af 2/11 2021, hvori det bl.a. er anført:

"Advokat [...] indlæg af 14. oktober 2021 giver derudover særligt anledning til at bemærke, at klagers fortsatte behandlinger efter februar 2020 med støtte hertil fra såvel de kommunale myndigheder som de behandlere, som hun modtog behandling fra, skaber en sådan formodning for, at klagers helbredstilstand ikke på daværende tidspunkt var tilstrækkelig stabil til, at de kunne vurdere, at der på det tidspunkt var grundlag for at overgå fra en vurdering af den midlertidige erhvervsevne til den fremtidige generelle erhvervsevne.

Den fortsatte behandling under de konkrete omstændigheder skaber en sådan formodning for, at disse ikke var udsigtsløse, men at de derimod kunne medvirke til en fortsat bedring af klagers helbreds mæssige situation, og indebærer, at det herefter under disse konkrete omstændigheder må påhvile Danica Pension at godtgøre, at den fortsatte behandling var uden udsigt til en bedring af klagers situation.

Klager har dokumenteret, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, og at hun i sit virke ikke har haft mulighed for at arbejde mindst halv tid, og der foreligger ikke oplysninger om, at hun ville kunne arbejde på mindst halv tid i en anden stilling."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af statusskrivelse af 11/10 2019 fra rådgivningsvirksomhed fremgår bl.a.:

"Aktuel status

[Klageren] opnår efter operationen en gradvis forbedring af ekstensionen af håndleddet, men der kommer ikke en markant bedring af fleksionen. Begge bevægeretninger er dog nedsatte, hvor det skønnes, at hun mangler 10- 15 grader i ekstensionen og 60-65 grader i fleksionen. [Klageren] er fortsat plaget af smerter i håndleddet og der er ligeledes smerter i albuen. Hun arbejder aktuelt på 20 timer på samme arbejdsplads, som hun havde før sygemelding. Hun havde 80 timer om ugen før ulykken. Det har været intentionen fra [Klageren]s side, at hun skulle forsøge at komme nærmere 37 timer, men det har ikke været muligt grundet de fortsat bevægeindskrænkninger og smerter. Aktuelt er hun udfordret ift. daglige smerter og mange urolige nætter pga. smerter, og hun kan mærke at disse symptomer forværres hvis hun øger sin aktivitet på arbejde eller hjemme.

Anbefalinger

[Klageren] er under hele forløbet blevet anbefalet at fortsætte med at bevægelighedstræne og styrketræne sit håndled. Dette er sket med informationen om, at mange komplekse frakturer med efterfølgende operationer, ofte vil have nogle langvarige genoptræningsbehov, og derfor vil der fortsat være mulighed for forbedringer for [Klageren]s vedkommende. [Klageren] er ligeledes anbefalet at søge videre behandling ved fysioterapeut med henblik på fortsat manuel behandling som ved [...] fysioterapeut. Arbejdsrettet vil [Klageren] fremadrettet have behov skånebehov, der til enhver tid bør følge hende resten af arbejdslivet. [Klageren] bør undgå enhver form arbejde, der involverer løft eller gentagne fleksioner med håndleddet. [Klageren] bør have ergonomiske specifikke hjælpemidler til rådighed ved hendes arbejdsplads. Her kan nævnes et tastatur/en tastaturholder, der aflaster hendes højre håndled. Det virker ikke realistisk på nuværende tidspunkt, at [Klageren] vil kunne varetage samme arbejdsfunktion, som hun gjorde før ulykken. Det vurderes realistisk, at [Klageren] vil kunne arbejde 25-30 timer om ugen indenfor de næste 6 måneder. På lang sigt er det svært på nuværende tidspunkt at vurdere, om [Klageren] vil være i stand til at komme op på 37 timer. Det virker dog mest sandsynligt, at [Klageren] vil ende på maksimalt 30 timer om ugen."

Af statusskrivelse af 21/1 2020 fra rådgivningsvirksomhed fremgår bl.a.:

"[Klageren] er fortsat i et behandlingsforløb ved undertegnede fysioterapeut vedrørende bevægeindskrænkninger i højre håndled samt smerter i højre håndled, underarm og albue. Bevægeligheden er uændret i forhold til den lægelige udtalelse i slut september 2019. Smerterne er fortsat kraftige og svingende. Der vurderes at være en direkte sammenhæng mellem smerterne og den aktivitet, som [Klageren] laver i løbet af en arbejdsdag eller i hjemmet. Lav arbejdsaktivitet af specifikke tasteopgaver giver en øget smerteoplevelse, mens det omvendte gør sig gældende ved lav arbejde. Dog bør det nævnes, at [Klageren] fortæller, at hun har ondt hver dag.

Planen i sommers (jf. status 21. juni 2019) fra [Klageren]s side var at gå op i tid mod slutningen af sommeren, og hun startede med at gå fra 15 til 20 timer om ugen i august 2019. Hun er fortsat på

20 timer i dag, og hun fortæller selv, at de 20 timer formentlig er for meget i forhold til at få det bedre i håndled, underarm og albue. I den forbindelse vurderes det på nuværende tid ikke at være realistisk at gå yderligere op i tid, da dette umiddelbart vurderes til at kunne forværre symptomerne (jf. status 11.10.2019).

Som symptombilledet har været gennem de sidste 2 måneder, virker det ikke realistisk at [Klageren] vil opnå et normalt funktionsniveau i højre håndled, underarm og albue. Det virker derfor heller ikke realistisk, at [Klageren] vil kunne varetage samme funktion, som før skaden skete. Det er på nuværende tidspunkt svært at vurdere, hvor stort et omfang [Klageren] vil kunne stå til rådighed for arbejdsmarkedet i. Dette bør vurderes over en længere periode, så der findes et passende niveau, der ikke forværrer [Klageren]s nuværende symptombillede.

Det er samtidigt vurderingen, at [Klageren] vil have specifikke skånebehov resten af hendes arbejdsliv: '[Klageren] bør undgå enhver form arbejde, der involverer løft eller gentagne fleksjoner med håndledet. [Klageren] bør have ergonomiske specifikke hjælpemidler til rådighed ved hendes arbejdsplads. Her kan nævnes et tastatur/en tastaturholder, der aflaster hendes højre håndled'."

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 20/5 2020 fremgår bl.a.:

"Beskæftigelse ved traumet:

Patienten var [...] på godt fuld tid. Havde i perioder arbejdsuger på op til 60 og 65 timer.

Sygemelding:

Patienten var sygemeldt i 1 uge, herefter deltog hun i arbejdet på deltid.

Beskæftigelse i dag:

Kan maks. klare 15 timer ugentligt i samme job med [...].

...

Klager:

1. Nedsat bevægelighed i samtlige retninger i højre håndled.
2. Nedsat kraft i højre hånd.
3. Konstante smerter i håndled og albue, der forværres ved selv let belastning. Smerterne er søvnforstyrrende.
4. Kuldeintolerance, bruger ved kulde lange uldhandsker.
5. Lette dysæstesier i højre hånd i samtlige fingre. Angiver at hånden føles 'anderledes'. Dysæstesierne er kun periodevis.
6. Patienten beskriver hurtigere udtrætning både fysisk og psykisk, og patienten har ikke længere overskud til lange arbejdsdage eller til mange af de hjemlige arbejdsopgaver.

Patienten angiver, at massage og akupunktur lindrer patientens gener.

Objektivt:

Almentilstanden god og upåvirket. Undersøgelsen foregår kl. 14, men patienten virker træt og uoplagt. Koopererer dog godt ved undersøgelsen og virker reel. Ernæringstilstanden middel, [...]Patienten er højrehåndet.

Skuldre: normal konfiguration, normal fri og egal bevægelighed. Muskulaturen fast.

Albueled: normal konfiguration, normal fri og egal bevægelighed. Ved højre albue finder man sv.t. den laterale humerus epikondyl betydelig ømhed ved palpation, der forværres ved aktivering af ekstensorsenerne, specielt til 3. fingeren.

Underarm, hånd og håndled: se venligst vedlagte håndskema. Højre hånd i øvrigt: ved palpation er der ømhed over 1. ekstensorsene kulisse. Ingen hævelse men positiv Finkelsteins prøve. De aktive bevægelser er lig de passive bevægelser, og der er ingen intraarticulær skurren i forbindelse med ekstension/fleksion i håndleddet. Der ses en nydelig cicatrice efter operativ osteosyntese, og man finder ved undersøgelsen i dag normal sensibilitet og trofik af huden.

Resumé og konklusion:

Den 7. april 2018 pådrog patienten sig en højresidig comminut Galeazzi fraktur med luksation i det distale radio-ulnare led som følge af en ... ulykke. Patienten blev indlagt og opereret den 9. april 2018 på [hospital]. I efterforløbet helede frakturen op, men patienten havde betydelig bevægeindskrænkning, hvorfor hun fik foretaget en artroskopisk capsulotomi i håndleddet den 27. februar 2019 og fjernelse af det indsatte osteosyntesemateriale. Patienten har efterfølgende fulgt et meget intensivt optræningsforløb, bl.a. med Kinetec maskine. Patienten træner stadig hos fysioterapeut og i træningscenter for at bevare den opnåede bevægelighed. Patienten er atter tilbage i arbejde men kun i 15 timer ugentligt mod op til 60 timer ugentligt før ulykken. Patienten klager i dag over nedsat bevægelighed og kraft, konstante smerter, der forværres ved belastning, kuldeintolerance og hurtigere udtrætning. Ved den objektive undersøgelse finder man nedsat bevægelighed i højre håndled samt nedsat kraft, ledsaget af muskulær atrofi i underarm og hånd, endvidere finder man tegn til stenoserende tenosynovitis i 1. kulisse de Quervain samt kliniske tegn til tennisalbue.

Diagnose:

Fractura Galeazzi dx. sequelae.

Stenoserende tenosynovitis de Quervain.

Tennisalbue.

Forsikringsselskabet har ønsket følgende spørgsmål besvaret:

1. Den kliniske undersøgelse fremgår af ovenstående.
2. Skånebehov. Patienten vil have behov for varig aflastning fra håndbelastende arbejde, både hvad angår tyngden i arbejdet samt antallet af arbejdstimer.
3. Der er sammenhæng mellem forsikres opfattelse af skånebehov og det indtryk, jeg har efter den objektive undersøgelse i dag. Patienten har efter skaden udviklet et PTSD-lignende syndrom med hurtigere fysisk og psykisk udtrætning. Som kirurg kan jeg naturligvis ikke udtale mig skråsikkert om dette, men det virker påfaldende, at denne før så aktive kvinde har udviklet disse symptomer. Hvad angår det fysiske er der fortsat en betydelig bevægeindskrænkning i håndleddet med smerter i yderstillinger, og derfor vil de fleste former for håndbelastende arbejde være umulige eller besværliggjort, og jeg skønner, at det vil være nødvendigt med en fortsat optræning, formentlig resten af livet for at bevare de bevægeudslag, patienten har i dag.
4. Tilstanden må i dag anses for værende stationær med comminutte, intraarticulære frakturer i led samt læsion af det digitale ligamentapparat omkring håndleddet vil hos mange patienter senere udvikle sig med degenerative forandringer som f.eks. osteoartrose."

Af statusskrivelse af 29/7 2020 fra rådgivningsvirksomhed fremgår bl.a:

"Aktuel status

Ved afslutningen af forløbet er [Klageren]s funktionsevne i håndled og underarm status quo sammenlignet med opstart i november 2019. Der er formentlig tale om en stationær tilstand. [Klageren]s håndled er ved at blive afklaret ved speciallæge, men det bør forventes, at [Klageren]s nuværende funktionsniveau ikke kan forbedres nævneværdigt indenfor de næste 1-2 år.

Det har ikke været muligt for [Klageren] at gå op i tid fra de 15 timer om ugen grundet hendes symptomer. Selv på dette timeantal er der dage i løbet af ugen, hvor [Klageren] ikke kan finde hvile i håndled og underarm grundet opblussen af symptomer. Der er lavet ergonomiske tiltag på [Klageren]s arbejdsplads i det omfang det er muligt. [Klageren] har mange arbejdsopgaver ved computeren, hvor hun taster meget, og dette er ikke en opgave, der tilgodeser hendes fysiske tilstand.

Anbefalinger

Det anbefales, at [Klageren] vil have behov for vedvarende træning formentlig som vedligeholdende indsats. Der vil formentlig også være et sideløbende behov for kontinuerlig behandling af håndled og underarm – behandlingen kan bl.a. være fysioterapi, akupunktur eller osteopati. Som tilfældet var ved Covid-19 lock down, hvor [Klageren] oplevede en forværring af symptomer, er det derfor ikke hensigtsmæssigt, at [Klageren] ikke har mulighed for at komme til træning eller behandling i en periode på over 5-6 uger.

[Klageren] starter på et forløb ([...]) i [...] Kommune med en tværfaglig indsats i starten af august 2020.

Da [Klageren]s fysiske tilstand formentlig er stationær, vil det derfor anbefales med en jobafklaring for at finde et passende niveau for [Klageren]s timeantal. [Klageren]s nuværende timeantal på 15 timer om ugen vurderes på nuværende tidspunkt til at være det maksimale i nuværende jobfunktion, men det er ikke usandsynligt, at det optimale timeantal vil være på 10-12 timer om ugen. Det kan dog ikke udelukkes, at [Klageren] vil kunne opnå et højere timeantal i ikke-håndbelastende arbejdsopgaver. Dog er [Klageren] så voldsomt smertepræget i sin hverdag og ferier, hvor hun undgår belastninger fra tastearbejdet ved computeren, at dette formentlig ikke vil gøre nogen forskel sammenlignet med nuværende jobfunktion. Dette bør dog afprøves nærmere. Uanset timeantallet bør [Klageren] have følgende skånehensyn for håndled og underarm:

- [Klageren] bør undgå arbejdsopgaver der involverer mange eller tunge løft
- [Klageren] bør undgå arbejdsopgaver der kræver meget tastearbejde foran computeren
- Det bør være muligt for [Klageren] at kunne pausere sine arbejdsopgaver for at hvile håndleddet, hvis behovet opstår
- [Klageren] bør undgå arbejdsopgaver, der involverer gentagne fleksjoner af håndleddet eller kræver meget fleksion af håndled

Det vurderes ikke realistisk, at [Klageren] igen vil komme til at arbejde fuld tid igen. Det virker mere realistisk, at [Klageren] vil kunne opretholde en arbejdssevne på maksimalt 15 timer, hvis de givne anbefalinger opretholdes."

Af statusskrivelse af 22/10 2020 fra tværfagligt forløb fremgår bl.a.:

"Beslutningsreferat efter treparts mødet:

Der er enighed om at [Klageren] vurderes ikke at have forbedringspotentiale samt at aktuelle praktik er 100% tilpasset [Klageren] uden forværende belastninger. Det er en mulighed at udforske de hjemlige belastninger yderligere ved en FEB-beskrivelse.

Afsluttende fysioterapeutisk status efter [...]:

[Klageren] har nu gennemført [...] forløbet med godt engagement, både i gruppeundervisningen samt træning og monofaglige tiltag.

...

Det kan konkluderes at [Klageren]s oplevelse af træthed, ikke forandres ved intellektuel læring (smerteundervisning) samt har det ikke været mulig at spotte forbedringspunkter i [Klageren]s hverdag. [Klageren] udfører i dag alle anbefalinger, ved at overholde skånehensyn, træner tilpasset fysisk træning og har gode håndterings strategier.

Derfor kan man overveje årsagen og fortolkningen af [Klageren]s træthed. Da [Klageren] ikke har tydelig medinvolvering af stress og depression, giver det ikke umiddelbar anledning til overvejelse af stressrelateret træthed. Dette spørgsmål samt årsagsforhold, nuanceres yderligere i psykologisk og psykoterapeutisk status. Desuden er [Klageren]s træthed et tiltagende problem siden teenagetiden, hvilket i sig selv medfører en dårlig prognose. ME (Myalgisk encephalopati)/BDS (Bodily distress syndrom) træthedssyndromer kan overvejes.

[Klageren] vurderes ikke at have yderligere forbedringspotentiale og har fortsat følgende skånehensyn:

- Gradueret træning både fysisk og mentalt.
- Undgå stresspåvirkning.
- Undgå hård fysisk belastning.
- Undgå fysiske udfordringer med hænderne f.eks. vrideopgaver.
- Undgå larm og stærkt lys.

...

Konklusion: Primær tegn på kronisk træthedssyndrom samt nedsat bevægelighed i håndled med varige skånehensyn.

...

Afsluttende psykologfaglig status:

...

Konklusion og anbefaling

[Klageren] er deltidssygemeldt og arbejder 15 timer som [...]. Hun har haft besvær med træthed gennem det meste af sit liv, er vant til at være arbejdsom, løsningsfokuseret og kan tilsidesætte egne behov. Under forløbet har hun oplevet bedring og fået større selvindsigt, men oplever fortsat frustration og begrænset accept. Det psykiske symptom billede er dog nu indenfor normalen.

Hun har høj arbejdsmoral, er glad for sit arbejde, selvbestemmelsen, fleksibiliteten af opgaverne og arbejdstiden. Det anbefales, at hun afklares i sit nuværende arbejde, da hendes arbejdsforhold her er optimale, og opgaverne stemmer overens med hendes persontype og styrker indenfor det konkrete, løsningsfokuserede og administrative. Hun ønsker overskud til at kunne arbejde mere og få mere ud af sin fritid – de 15 timers arbejde opleves fortsat som max. Der er fortsat forbedringspotentiale i at arbejde med accept. Det vurderes dog ikke at kunne forbedre hendes arbejds-evne, men livskvaliteten.

Der ses dog de følgende skånehensyn:

- Langsom optrapning af arbejdstimer – gerne mindst et par uger mellem hver optrapning, så hun kan vænne sig til belastningen, mærke hvordan det påvirker overskud og træthed.
- Undgå stressende miljø med pres, pludselige ændringer og høje krav.
- Undgå overanstrengelse på "gode dage" ifm egne krav/forventninger.
- Aflastning og genoptræning af kognitive ressourcer:
 - skriv beskeder og aftaler ned,
 - behov for strukturer og planer, som hun selv kan lave, så hun kan prioritere opgaverne (fx at løse de mest krævende først på dagen med overskud).
 - multitasking – kun ved vante opgaver.
- Gerne selvbestemmelse og fleksibilitet i opgaver, så hun kan løse dem efter sit niveau af overskud og træthed.
- Behov for pauser – ikke at trække sig socialt, men hvile hånd og hjerne (mentalt/kognitivt).
- Mulighed for noget socialt - hun fungerer fint i åbent kontor.

...

Afsluttende socialfaglig status

...

Konklusion og anbefaling

[Klageren] har haft en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, hvor hun i den seneste årrække har arbejdet [...], ofte med arbejdsuger på 60 –70 timer. Træthed og smerter har betydet, at det ikke længere er muligt for hende, hvilket betyder en radikal ændring for hende, da det er værdifuldt og betydningsfuldt for hende at arbejde meget og have styr på tingene. [Klageren] og ægtefælle har allerede lavet mange tilpasninger ifht til [Klageren]s skånebehov, så der vurderes det umiddelbart vanskeligt at optimere yderligere. Det er et stort plus, at der er en stor fleksibilitet mht arbejdstid, - planlægning og udførelse. Yderligere afprøvning vurderes ikke til at kunne vise mere. Men vurderingen vil være, at [Klageren] med mere følelshåndtering og øget accept af situationen, vil kunne få mere glæde, overskud og livskvalitet i sin hverdag, men det skønnes ikke at kunne forandre eller forbedre arbejdslevnen."

Af dækningsoversigt pr. 1/4 2016 fremgår bl.a.:

"Hvis din erhvervsevne bliver nedsat med mindst halvdelen som følge af sygdom eller ulykke, udbetaler vi maksimalt årligt: Procent af løn 40,0

Udbetalingen begynder tidligst 3 måneder efter, at erhvervsevnen er sat ned, og varer længst til [...] (67 år).

Dækningen er en skadeforsikring i livsforsikringsselskabet. I forsikringsbetingelserne kan du se, hvad dette betyder for dækningen."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"Når den forsikrede har et midlertidigt tab af erhvervsevne

Et midlertidigt tab af erhvervsevnen vil sige, at den forsikrede ikke er i stand til at passe sit arbejde som hidtil i en periode. Før vi udbetaler en dækning, vurderer vi derfor erhvervsevnen ud fra det omfang, forsikrede kan passe sit arbejde - se dækningsoversigten.

Erhvervsevnen afgøres blandt andet på grundlag af en erklæring fra en læge, som vi vælger. Vi udbetaler kun dækning ved et midlertidigt tab af erhvervsevne, hvis den forsikrede har haft arbejde inden for det sidste år for den 1. sygedag - eller skadedagen, hvis tabet af erhvervsevnen skyldes en ulykke.

Udbetaling efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne

Udbetalingen starter, når den forsikredes erhvervsevne har været sat ned uafbrudt i det antal måneder, der står i dækningsoversigten (karensperioden). Vi udbetaler ikke en dækning efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne, når en af de følgende betingelser gør sig gældende.

- Den forsikrede kan igen passe sit arbejde.
- Det midlertidige tab af erhvervsevne har været halvet år fra karensperiodens start.
- Vi vurderer, at tabet af erhvervsevne er længerevarende, og at udbetalingen kan fortsætte efter reglerne herfor.
- Dækningen ophører.

Vurdering af om tabet af erhvervsevne er længerevarende

Når vi skønner, at den forsikredes tilstand er blevet tilstrækkelig stabil, vurderer vi, om tabet af erhvervsevnen fremover skal betragtes som længerevarende. Det er en forudsætning, at den forsikrede fortsat er sygemeldt. På baggrund af helbredsoplysninger, herunder eventuelt en erklæring fra en læge, som vi vælger, vurderer vi, om erhvervsevnen længerevarende er sat så meget ned, at der ifølge dækningsoversigten er ret til udbetaling.

Imidlertid vurderer vi altid den forsikredes fremtidige erhvervsevne, når hans/hendes midlertidige tab af erhvervsevne har været halvet år. Vi kan dog vælge at udskyde vurderingen i et begrænset tidsrum en eller flere gange. I så fald fortsætter udbetalingen efter reglerne om midlertidigt tab af erhvervsevne.

Selvom den forsikrede har fået tilkendt offentlig førtidspension eller har ret til et tilbud om fleksjob, kan han/hun ikke nødvendigvis få udbetalt dækningen ved tab af erhvervsevne. Det skyldes, at reglerne for at få førtidspension og fleksjob ikke er de samme som reglerne for, hvornår man har ret til udbetaling af dækningen.

Når den forsikrede har et længerevarende tab af erhvervsevne

Når vi vurderer, om tabet af erhvervsevnen fremover er længerevarende, laver vi en generel vurdering af den forsikredes erhvervsevne.

Først skønner vi, hvor meget den forsikrede kan tjene. Vi tager hensyn til den forsikredes tilstand, tidligere beskæftigelse og uddannelse - og om den forsikrede er egnet til en ny uddannelse, for eksempel ved omskoling, som kan påvirke den forsikredes indtjeningsmulighed.

Derefter sammenligner vi den skønnede indtægt med det, fuldt arbejdsdygtige personer med en tilsvarende uddannelse og alder tjener i samme del af landet. Viser sammenligningen, at den forsikrede efter vores skøn højst kan tjene 1/3 fremover af en almindelig indtægt for personer på samme alder og med en tilsvarende uddannelse i den del af landet, er den forsikredes erhvervsevne sat ned med 2/3.

Når vi laver vores skøn over indtægten, vurderer vi ikke situationen på arbejdsmarkedet, og om den forsikrede vil blive i stand til at få et job med sin uddannelse.

Vi kan når som helst kræve, at den forsikrede dokumenterer, at betingelserne for udbetaling af dækningen er opfyldt. Retten til at få udbetalt efter reglerne om længerevarende tab af erhvervsevne falder væk, hvis vi vurderer, at de nævnte forudsætninger ikke længere er til stede, eller når dækningen ophører."

Nævnet udtaler:

Klageren – som er født i 1970'erne og har arbejdet i en kontorfunktion – pådrog sig den 7/4 2018 skade på højre håndled. Hun var fuldt sygemeldt fra 9/4 2018 til 16/4 2018, hvorefter hun begyndte arbejdet i sin hidtidige arbejdsfunktion med 10 timer om ugen, som løbende blev forøget til 15-18 timer om ugen. Selskabet har udbetalt midlertidige erhvervsevnetabsydelse og ydet præmiefritagelse fra 9/7 2018 til 31/1 2020. Selskabet er herefter overgået til en vurdering af den generelle erhvervsevne. Selskabet har pr. 1/2 2020 standset udbetalingen.

Klageren er utilfreds med, at selskabet har standset udbetalingen af løbende helbredsbedingede ydelser ved tab af erhvervsevne. Hun har principalt anført, at hendes helbredstilstand pr. 1/2 2020 ikke var stabil i en sådan grad, at der kunne foretages en generel vurdering af erhvervsevnen, idet hun fortsat er i et behandlingsforløb. Hun har subsidiært anført, at det enten den 1/2 2020 eller senere må konstateres, at hendes erhvervsevne er reduceret med mindst halvdelen i alle erhverv. Det har ikke været muligt at opnå en sådan bedring af hendes helbredsmæssige situation, at hun har været i stand til at arbejde på halv tid i sin hidtidige stilling.

Selskabet har anført, at klagerens gener ikke burde forhindre hende i at varetage et arbejde på mindst halv tid på det brede arbejdsmarked, hvis arbejdet ikke er fysisk krævende, og der i tilstrækkelig grad bliver taget hensyn til klagerens skånebehov for håndbelastende arbejde, herunder skånehensyn for meget tastearbejde. Selskabet har anført, at klageren har oplevet besvær med træthed det meste af sit liv, og at der ikke er tegn på psykisk sygdom, som bør udelukke beskæftigelse på mere end halv tid.

Af statusskrivelse af 21/1 2020 fremgår det, at klageren "er fortsat i et behandlingsforløb ved undertegnede fysioterapeut vedrørende bevægeindskrænkelser i højre håndled samt smerter

i højre håndled, underarm og albue. Bevægeligheden er uændret i forhold til den lægelige udtalelse i slut september 2019. Smerterne er fortsat kraftige og svingende. Der vurderes at være en direkte sammenhæng mellem smerterne og den aktivitet, som [Klageren] laver i løbet af en arbejdsdag eller i hjemmet. Lav arbejdsaktivitet af specifikke tasteopgaver giver en øget smerteoplevelse, mens det omvendte gør sig gældende ved lav arbejde... [Klageren] fortæller, at hun har ondt hver dag... Hun er fortsat på 20 timer i dag... I den forbindelse vurderes det på nuværende tid ikke at være realistisk at gå yderligere op i tid, da dette umiddelbart vurderes til at kunne forværre symptomerne. Som symptombilledet har været gennem de sidste 2 måneder, virker det ikke realistisk at [Klageren] vil opnå et normalt funktionsniveau i højre håndled, underarm og albue. Det virker derfor heller ikke realistisk, at [Klageren] vil kunne varetage samme funktion, som før skaden skete... Det er samtidigt vurderingen, at [Klageren] vil have specifikke skånebehov resten af hendes arbejdsliv... [Klageren] bør undgå enhver form arbejde, der involverer løft eller gentagne fleksjoner med håndleddet. [Klageren] bør have ergonomiske specifikke hjælpemidler til rådighed ved hendes arbejdsplads. Her kan nævnes et tastatur/en tastaturholder, der aflaster hendes højre håndled".

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 20/5 2020 fremgår det, at klageren "træner stadig hos fysioterapeut og i træningscenter for at bevare den opnåede bevægelighed. Patienten er atter tilbage i arbejde men kun i 15 timer ugentligt mod op til 60 timer ugentligt før ulykken. Patienten klager i dag over nedsat bevægelighed og kraft, konstante smerter, der forværres ved belastning, kuldeintolerance og hurtigere udtrætning. Ved den objektive undersøgelse finder man nedsat bevægelighed i højre håndled samt nedsat kraft, ledsaget af muskulær atrofi i underarm og hånd, endvidere finder man tegn til stenoserende tenosynovitis i 1. kulisser de Quervain samt kliniske tegn til tennisalbue".

Af statusskrivelse af 29/7 2020 fremgår det, at "Ved afslutningen af forløbet er [Klageren]s funktionsevne i håndled og underarm status quo sammenlignet med opstart i november 2019 ... det bør forventes, at [Klageren]s nuværende funktionsniveau ikke kan forbedres nævneværdigt indenfor de næste 1-2 år. Da [Klageren]s fysiske tilstand formentlig er stationær, vil det

derfor anbefales med en jobafklaring for at finde et passende niveau for [Klageren]s timeantal. [Klageren]s nuværende timeantal på 15 timer om ugen vurderes på nuværende tidspunkt til at være det maksimale i nuværende jobfunktion, men det er ikke usandsynligt, at det optimale timeantal vil være på 10-12 timer om ugen. Det kan dog ikke udelukkes, at [Klageren] vil kunne opnå et højere timeantal i ikke-håndbelastende arbejdsopgaver. Dog er [Klageren] så voldsomt smertepræget i sin hverdag og ferier, hvor hun undgår belastninger fra tastearbejdet ved computeren, at dette formentlig ikke vil gøre nogen forskel sammenlignet med nuværende jobfunktion. Dette bør dog afprøves nærmere. Uanset timeantallet bør [Klageren] have... skånehensyn for håndled og underarm".

Af statusskrivelse af 22/10 2020 fremgår det, at klageren "har haft besvær med træthed gennem det meste af sit liv, er vant til at være arbejdsom, løsningsfokuseret og kan tilsidesætte egne behov. Under forløbet har hun oplevet bedring og fået større selvindsigt, men oplever fortsat frustration og begrænset accept. Det psykiske symptombillede er dog nu indenfor normalen... Det anbefales, at hun afklares i sit nuværende arbejde, da hendes arbejdsforhold her er optimale, og opgaverne stemmer overens med hendes persontype og styrker indenfor det konkrete, løsningsfokuserede og administrative. Hun ønsker overskud til at kunne arbejde mere og få mere ud af sin fritid – de 15 timers arbejde opleves fortsat som max... Afsluttende socialfaglig status:... [Klageren] har haft en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, hvor hun i den seneste årrække har arbejdet [...], ofte med arbejdsuger på 60 –70 timer. Træthed og smerter har betydet, at det ikke længere er muligt for hende, hvilket betyder en radikal ændring for hende, da det er værdifuldt og betydningsfuldt for hende at arbejde meget og have styr på tingene. [Klageren] og ægtefælle har allerede lavet mange tilpasninger ifht til [Klageren]s skånebehov, så der vurderes det umiddelbart vanskeligt at optimere yderligere. Det er et stort plus, at der er en stor fleksibilitet mht arbejdstid, - planlægning og udførelse. Yderligere afprøvning vurderes ikke til at kunne vise mere".

Forsikringen giver ret til fulde erhvervsevnetabsydelse og fuld præmiefritagelse ved en erhvervsevnenedsættelse på mindst halvdelen.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet pr. 1/2 2020 er overgået til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, idet klagerens tilstand har stabiliseret sig i en sådan grad, at der kan foretages en vurdering af, om klageren har et længerevarende erhvervsevnetab.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det af statusskrivelse af 29/7 2020 fremgår, at klagerens funktionsevne i håndled og underarm ved afslutningen af forløbet er status quo sammenlignet med opstart i november 2019, og at der formentlig er tale om en stationær tilstand.

Nævnet har også lagt vægt på, at selskabet har udbetalt ydelser i mere end halvandet år, og at det af forsikringsbetingelserne fremgår, at der som udgangspunkt overgås til en generel vurdering, når det midlertidige tab af erhvervsevne har været halvandet år.

Nævnet bemærker, at det er klageren, som har bevisbyrden for, at hendes generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hendes generelle erhvervsevne efter den 1/2 2020 er varigt nedsat med mindst halvdelen, og at hun med de rette skånehensyn ikke vil være i stand til at tjene mere end halvdelen af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med tilsvarende uddannelse og alder.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på de lægelige og kommunale oplysninger, hvori der hovedsageligt beskrives helbredsgener relateret til højre håndled, underarm og albue, som efter nævnets vurdering ikke er uforenelige med varetagelsen af et erhverv på det brede arbejdsmarked i mere end 50 %, hvis der i jobfunktionen tages behørigt hensyn til klagerens skånehensyn over for hånd- og armbelastende arbejdsopgaver. Af statusskrivelse af 21/1 2020 fremgår det, at klageren har bevægeindskrænkning i højre håndled samt smerter i højre håndled, underarm og albue, at der vurderes at være en direkte sammenhæng mellem smerterne og den

Ankenævnet for Forsikring

25.

96753

aktivitet, som klageren laver i løbet af en arbejdsdag, at klageren ikke vurderes at kunne varetage samme funktion, som før skaden skete, og at klageren vil have specifikke skånebehov over for hånd- og armbelastende arbejdsopgaver. Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 20/5 2020 fremgår det, at der ved den objektive undersøgelse findes nedsat bevægelighed i højre håndled samt nedsat kraft ledsaget af muskulær atrofi i underarm og hånd, og tegn til stenoserende tenosynovitis samt tennislæder.

Nævnet har også lagt vægt på, at det af psykologfaglig status af 22/10 2020 fremgår, at klageren har haft besvær med træthed gennem det meste af sit liv, at hun under forløbet har oplevet bedring, og at det psykiske symptom-billede er inden for normalen.

Nævnet har videre lagt vægt på, at klageren efter ulykken fortsatte arbejdet hos sin hidtidige arbejdsgiver, hvor hun senest formåede at arbejde mellem 15-18 timer om ugen. Klageren ses dermed ikke at have været arbejdsprøvet i en anden funktion på det brede arbejdsmarked, hvorved der vil kunne varetages ikke-håndbelastende arbejdsfunktioner under skånehensyn.

Nævnet har tillige lagt vægt på, at det af afsluttende statusskrivelse af 29/7 2020 fremgår, at klagerens nuværende timeantal på 15 timer om ugen vurderes at være det maksimale i nuværende jobfunktion, og at det ikke kan udelukkes, at klageren vil kunne opnå et højere timetal i ikke-håndbelastende arbejdsopgaver.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Ankenævnet *for* Forsikring

26.

96753

Jens Kruse Mikkelsen

formand